

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 65. Quid notandum sit circa Concordata, præsertim Germaniæ, & reservationes in eis contentas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

501 §. XIII. In Germania nulla beneficia reservantur, nisi quæ continentur in concordatis, de quibus jam dicam.

502 Q. 65. Quid notandum sit circa Concordata, præsertim Germania, & reservationes in iis contentas. R. Seqq.

§. I. *Clemens VII.* Papa pro conferendis beneficiis fecit specialia concordata cum regno Polonia, quæ videri possunt apud *Nicol.* pag. 264. Similia inivit cum regno Gallia *Leo X.*, quæ refert idem *Nicol.* pag. 273. Specialia etiam inivit *Eugenius IV.* cum Ecclesia Leodiensi, quæ refert *Nicol.* pag. 187. Denique etiam specialia inivit *Nicolaus V.* pro Germania, quorum hic est tenor Ex tom. 1. bullarii apud *Cheub.* pag. 281.

CONCORDATA GERMANIÆ.

503 **A**D Sacram Petri Sedem divinâ dispositione sublimati, singulis, quæ pro universalis Ecclesiæ unioni ac pace & tranquillitate profutura cõspicimus, Apostolicæ providentiæ sollicitudine libenter intendimus, & ad felicem eorum prosecutionem & consummationem opem & operam impendimus efficaces.

I. Nuper siquidem Carissimus in Christo filius noster Fredericus Romanorum Rex Illustris, & nonnulli alii dilecti filii Ecclesiastici & sæculares Principes inclytæ nationis Germanicæ ex una, ac dilectus filius noster Joannes S. Angeli Diaconus Cardinalis in partibus illis Apostolicæ Sedis de Latere Legatus, per nos ad dictas partes missus, sufficienti desuper à nobis & Sede Apostolica auctoritate suffultus, ex aliis partibus, Romanæ Ecclesiæ & dictæ nationis nominibus, pro ipsis Ecclesiæ unioni, pace & tranquillitate

tate

tate inter Ecclesiam & nationem prædictam perpetuò solidandis & conservandis, diversa rationabilia & utilia ordinationes & statuta, à partibus ipsis hinc inde approbata, laudata, conclusa, acceptata & Concordata fecerunt ac ediderunt, nobisque humiliter supplicari fecerunt, ut illis pro firmiori eorum subsistentia robur Apostolicæ firmitatis adjicere nec non auctoritatem potiore & decretum interponere dignaremur.

2. Nos itaque, qui statuta, ordinationes & Concordata prædicta per nonnullos ex Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, magnarum maturitatis, auctoritatis & litteraturæ viros diligenter examinari & discuti fecimus, eaque rationabilia & salubria tam Ecclesiæ quàm nationi præfata fore comperimus, de dictorum & aliorum Venerabilium Fratrum nostrorum prædictæ Ecclesiæ Cardinalium consilio & assensu, Apostolicâ auctoritate & ex certa scientia approbamus, ratificamus, laudamus & acceptamus & præsentis scripti patrocinio communitus, juxta modum & formam subsequentes:

3. Placet nobis super Ecclesiarum & beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcumque provisionibus, uti juris scripti reservationibus & *Execrabilis & ad Regimen* Constitutionibus modificatis, ut sequitur. Ad regimen Ecclesiæ Generalis, quanquam immeriti, supernâ dispositione vocati, gerimus in nostris desideriis, ut debemus, quod per nostræ diligentiae studium ad quarumlibet Ecclesiarum & Monasteriorum regimina & alia beneficia Ecclesiastica juxta Divinum beneplacitum & nostræ intentionis affectum viri assumantur idonei, qui præsent & profint committendis eis Ecclesiis, Monasteriis, beneficiis prælibatis: præmissorum itaque confide-

ratio-

ratione inducti & suadentibus nobis aliis rationabilibus causis, nonnullorum Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis inhærentes, omnes Patriarchales, Archi-Episcopales & Episcopales Ecclesias, & etiam Monasteria, Prioratus, Dignitates, Personatus & Officia, necnon Canonicatus, Præbendas & Ecclesias, cæteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura vel sine cura, sæcularia & regularia, quæcumque & qualiacumque fuerint, etiam si ad illa personæ consueverint seu debuerint per electionem seu quemvis alium modum assumi, nunc apud Sedem Apostolicam quocumque modo vacantia & in posterum vacatura, necnon per depositionem vel privationem seu translationem, per nos seu auctoritate nostrâ factas & in antea faciendas ubilibet, nec non ad quæ aliqui in concordia vel discordia electi sive postulati fuerint, quorum electio cassata seu postulatio repulsa vel per eos facta renunciatio & admissa auctoritate nostrâ extiterit, seu quorum electorum vel postulatorum & in antea eligendorum seu postulandorum electionem cassari, seu postulationem repelli, aut renuntiationem admitti per nos aut auctoritate nostrâ continget apud Sedem prædictam vel alibi ubicumque: ac etiam per obitum Cardinalium ejusdem Ecclesiæ Romanæ aut Officialium dictæ Sedis, quamdiu ipsa officia actualiter tenebunt (videlicet Vice-Cancellarii, Cameraarii, septem Notariorum, Auditoris litterarum contradictarum & Apostolici palatii Causarum Auditorum, Correctorum, centum & unius Scriptorum litterarum Apostolicarum & viginti quatuor Poenitentiaræ præfatæ Sedis, & vigintiquinque Abbreuiatorum, necnon verorum Commensalium nostrorum & aliorum viginti quatuor Capellanorum Sedis ejusdem in epitaphio descriptorum) & etiam quo-

quorumcumque Legatorum seu Collectorum ac in terris Romanæ Ecclesiæ Rectorum ac Thesaurariorum deputatorum seu missorum hætenus vel deputandorum aut mittendorum imposterum, nunc vacantia & in antea vacatura, ubicumque dictos Legatos vel Collectores seu Rectores & Thesaurarios, antequam ad Romanam Curiam redierint seu venerint, rebus eximi contigerit ab humanis, necnon quorumlibet pro quibuscumque negotiis ad Romanam Curiam venientium seu etiam recedentium ab eadem, si in locis à dicta Curia ultra duas dietas legales non distantibus jam forsân obierint vel eos in antea ab hac luce transire contigerit, ac etiam simili modo quorumcumque Curialium peregrinationis, infirmitatis seu recreationis vel aliâ quâcumque causâ ad quævis loca secedentium, si eos, antequam ad dictam Curiam redierint, in locis ultra duas dietas ab eadem Curia, ut præmittitur, non remotis (dummodo eorum proprium domicilium non existat ibidem) jam forsân decesserint vel imposterum eos contigerit de medio submoveri, etiam nunc per obitum hujusmodi vacantia vel in posterum vacatura: rursus Monasteria, Prioratus, Dignitates, Personatus, Decanatus, Administrationes, Officia, Canonicatus, Præbendas & Ecclesias, cæteraque beneficia Ecclesiastica sæcularia & regularia, cum cura vel sine cura, quæcumque & qualiacumque fuerint, etiam si ad illa personæ consueverint seu debuerint per electionem seu quemvis alium modum assumi, quæ promoti per nos seu auctoritate nostrâ ad Patriarchalium, Archiepiscopalium & Episcopalium Ecclesiarum, necnon Monasteriorum regimina, obtinebant tempore promotionum de ipsis factarum, nunc quocumque modo vacantia aut in posterum vacatura, necnon etiam per affecutionem pacificam

Q 2

quo-

quorumcumque Prioratum, Dignitatum, Personatum, Officiorum, Canonicatum, Præbendarum, Ecclesiarum aut beneficiorum aliorum per nos seu auctoritate nostrarum litterarum immediatè collatorum seu conferendorum impofterum, præterquam si virtute gratiæ expectatiuæ affectio fiet, nunc vacantia & in antea vacatura, plenâ super præmissis omnibus & singulis cum fratribus nostris collatione præhabitâ, & maturâ deliberatione secutâ, ordinationi, dispositioni ac provisioni nostrâ de ipsorum Fratrum consilio auctoritate Apostolicâ reservamus: decernentes ex nunc irritum & inane, si secus super præmissis & quolibet eorum per quoscumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

4. Item placet nobis, quòd in Metropolitanis & Cathedralibus etiam immediatè non subjectis Ecclesiis, & Monasteriis immediatè subjectis Sedi Apostolicæ fiant electiones Canonice, quæ ad dictam Sedem deferantur, quas etiam ad tempus Constitutionis fel. record. Nicolai Papæ III. quæ incipit, *Cupientes*, expectabimus, & elapso dicto tempore, si non præsentatæ, vel si præsentatæ, minùs Canonice fuerint, providebimus; & si Canonice fuerint, eas confirmabimus, nisi ex rationabili & evidenti causa, ac de dictorum Fratrum consilio, de digniori & utiliori persona duxerimus providendum, proviso, quòd confirmati prædicti & per nos provisi Metropolitanis suis & aliis præstent debita juramenta & alia, ad quæ de jure tenentur: & in Monasteriis dictæ Sedi immediatè non subjectis & aliis regularibus beneficiis, super quibus pro confirmatione vel provisione ad dictam Sedem non consuevit haberi recursus, electi seu illi, quibus providendum est, pro confirmatione & provisione hujusmodi ad Curiam

Roma-

Romanam venire non tenebuntur, ipsaque regularia beneficia sub gratiis expectativis non cadant: ubi autem pro Monasteriis ad dictam Curiam venire seu mittere consueverint, non aliter confirmabimus vel providebimus, quam superius de Cathedralibus Ecclesiis est expressum: & de Monasteriis Monialium non disponemus, nisi sint exempta, & tunc per commissionem ad partes.

5. De cæteris verò dignitatibus & beneficiis quibuscumque sæcularibus & regularibus vacaturis, ultra reservationes prædictas, (majoribus dignitatibus post Pontificales in Cathedralibus, & principalibus in Collegiatis Ecclesiis exceptis) de quibus jure ordinario providetur per illos inferiores, ad quos aliàs pertinet, placet etiam nobis, quòd per quamcumque aliam reservationem, gratiam expectativam aut quamvis aliam dispositionem, sub quacumque verborum forma, per nos vel auctoritate nostrâ factam vel faciendam, non impediemus nos, quominus de illis, cum vacabunt de *Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris & Decembris* Mensibus, liberè disponatur per illos, ad quos eorum collatio, provisio, præsentatio, electio seu quævis alia dispositio pertinebat, reservatione aliâve quavis dispositione, auctoritate nostrâ factis vel faciendis, non obstantibus quibuscumque. Quoties verò aliquo vacante beneficio in *Januarii, Martii, Maij, Julij, Septembris & Novembris* Mensibus specialiter dispositioni dictæ Sedis reservatis, non apparuerit intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii, quòd alicui de illo Apostolicâ auctoritate provisum fuerit, ex tunc & non antea Ordinarius vel alius, ad quem illius dispositio pertinebit, de illo liberè disponere poterit: & ad finem, ut hæc ordinatio collationum beneficiorum non reservatorum

per alternos menses possit per dictam nationem publicari, & omnes, qui eam gaudere voluerint, tempus congruum habeant eam acceptandi, tunc quoad dictam Sedem à Calendis Junii proximè futuris ipsa currere incipiet & durabit deinceps, nisi in futuro Concilio de consensu dictæ nationis aliter fuerit ordinatum.

6. Placet similiter nobis, quòd circa provisionem dictæ Sedis ordinandam modus annatarum hoc modo currat: de Ecclesiis Cathedralibus omnibus & Monasteriis virorum dumtaxat vacantibus & vacaturis solvantur de fructibus primi anni à die vacationis summæ pecuniarum in libris Camerae Apostolicæ taxatæ, quæ communia servitia nuncupantur, & si quæ excessivè taxatæ sunt, retaxentur, & quòd provideatur specialiter in gravatis regionibus secundùm qualitatem rerum, temporum, & regionum, ne nimium prægraventur, ad quòd petentibus dabimus Commissarios in partibus, qui diligenter inquirent & retaxent: taxæ autem prædictæ pro media parte infra annũ à die habitæ possessionis pacificæ totius vel majoris partis solvantur, & pro alia media parte infra annũ sequentẽ, & si infra annũ bis vel pluries vacaverit, semel tantum solvantur, nec debitum hujusmodi in successorem in Ecclesia vel Monasterio transeat: de cæteris verò Dignitatibus, Personatibus, Officiis & beneficiis sæcularibus ac regularibus quibuscumque, quæ auctoritate dictæ Sedis conferentur, vel de quibus providebitur (præterquam vigore gratiarum expectatarum aut causâ permutationis) solvantur annatæ seu medii fructus juxta taxam solitam à tempore possessionis intra annum, & debitum hujusmodi similiter in successorem in beneficio non transeat: sed de beneficiis, quæ valorem 24. florenorum auri de Camera non exce-

dunt,

dunt, nihil solvatur, duretque hæc observantia deinceps, nisi eam similiter in futuro Concilio de ipsius nationis consensu contingat immutari.

7. In aliis autem, quæ per Fel. Recordationis Eugenium Papam IV. etiam prædecessorem nostrum pro dicta natione usque ad tempus futuri Generalis Concilii permiffa, concessa, indulta & decreta, ac per nos confirmata fuerunt, in quantum illa Concordiæ præfenti non obvient, istâ vice nihil volumus immutatum: Et per hoc, quòd in Concordatis hujusmodi five quibusvis aliis eorum occasione conficiendis litteris propter compendiosiore descriptionem Alemannia specialiter appellatur, natio ipsa censerì non debet à Germanica natione distincta seu quomodolibet separata.

8. Et præterea, quia difficile foret præfentes litteras ad singula, in quibus de eis forsan fides facienda fuerit, loca deferri, eâdem Apostolicâ auctoritate decernimus, quòd ipsarum transumpto Metropolitanorum dictæ nationis sigillo munito, tanquam præfentibus, si exhiberentur, litteris plena fides adhibeatur, & perinde stetur, ac si dictæ præfentes litteræ forent exhibitæ vel ostensæ: & insuper quòque irritum & inane, si secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, ratificationis, laudationis, acceptationis, commutationis, reservationis, Constitutionis & voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrum anno 1447. Calendis Aprilis, Pontificatus nostri anno secundo.

504 §. II. Si per indultum Papæ ante Concordata Germaniæ datum sit privilegium, v. g. eligendi Decanum, hoc defuit per Concordata, quia inita sunt pro communi concordia, & omnes privati collatores ac patroni coacti sunt cedere omnibus juribus, consuetudinibus, privilegiis, quæ his Concordatis obstarent, *Leonin. conf. 50. Branden q. 2. & seqq. Nicol. t. 3. d. 1. & 2.*

505 §. III. Sub concordatis Germaniæ per extensionem continentur, Ecclesia Virdunensis, Metensis, secundum aliquos, Genuensis. Ad Imperium spectant Ecclesiæ, Nivellensis, Cameracensis, Trajectensis ad Mosam. Eadem Concordata recepit Ecclesia Leodiensis, non item Herbipolensis & Bambergensis, quamvis sint in Germania, quæ tamen Ecclesiæ adhuc recipere possent: Et non fuisse ab initio obligationem recipiendi putat *Zypaus* contra *Leonin. Brand. Nicol. Chok. & alios*, quamvis nunc, cum recepta sunt, sit iis standum, etiam vacante Sede Papali, *Zypaus, Pirb.* Vide *Leur. p. 2. q. 590. & seqq. Engel* tamen putat Ordinarios Sede vacante posse conferre beneficia, sed contradicunt alii cum *Barbos. de pot. Epif. all. 57. n. 62. Nicol. t. 1. d. 8. §. 14.*, eò quòd Concordata sint perpetua. Vide *Leur. q. 600. & dicta n. 498.*

506 §. IV. Quæ beneficia per Concordata reserventur, patet ex verbis: Inter cætera reservatur dignitas major post Pontificalem in Cathedralibus & principalis in Collegiatis, etiamsi ante diem promotionis vel assumptionis ad Episcopatum dimittantur vel resignentur in manus Ordinarii, *Chok. Brand. Leur. q. 598. n. 4.* Major autem & principalis dignitas est Præpositura, & ubi in Collegiatis nulla est Præpositura, principalis dignitas est Decanatus, *Nicol. d. 1. §. 10.*; notantque *Genz. & Engel l. 3. t. 5. n. 236.*

n. 23. in singulis Ecclesiis tantum unam reservari. Quod si Præpositura sit exempta à reservatione, putat *Lott.* l. 2. q. 33. n. 43. Decanatum reservari, sed oppositum habet praxis in multis Cathedralibus, in quibus Præpositura est exempta, & tamen Decanatus manet sub electione Capitularium. Nulla autem Canonica vel Dignitas apud Canonessas cadit sub ullam reservationem, *Corr.* l. I. c. 5. n. 146. Attamen beneficia, super quibus datur Coadjutoria perpetua cum futura successione, cadunt sub Concordata, uti dicitur n. 720.

§. V. Leodienses per indultum possunt conferre illas primas dignitates electivas, dummodo intra 30. dies à vacatione fiat electio, & confirmatio Romæ petatur infra 6. menses à die electionis. Simile indultum eligendi Præpositum habent Ecclesia Augustana & Monasteriensis in Westphalia. 507

§. VI. Si quis per Papam promotus, v. g. ad Episcopatum, per dispensationem retineat priora beneficia, putat *Castrop.* T. 13. d. 2. p. 17. n. 3. hæc non esse reservata vel affecta, ideoque cadere sub dispositionem ordinariam; consentit *Engel* n. 16., allegans Rotam: Rationes sunt, 1. Quia Concordata tantum loquuntur de beneficiis per promotionem vacantibus, sed talia beneficia non vacant per promotionem; nam manent apud priorem possessorem ergo. 2. Omnis reservatio est odiosa, uti dicitur n. 1004., ergo extendi non debet ultra verba clara, ergo cum *Extrav. Ad Regimen*, reservet sola beneficia vacantia per promotionem, extendi non debet ad vacantia aliter, v. g. per resignationem aut postea per obitum. 3. Reservatio exhauritur, si Papa semel disposuerit de beneficio reservato, secundum dicta n. 499., sed relinquendo illa promotus disponit de illis, idem enim est ac si conferat de no-

vo, ergo sicuti si contulisset alteri, hoc ipso satisfactum esset reservationi, ita si relinquat promotio. *Conf.* nam vel tale beneficium vacavit per promotionem vel non; si vacavit, Papa de eo iterum disposuit, ergo cessat reservatio; si non vacavit per promotionem, ergo non est reservatum. 4. Talia beneficia possunt à promotio resignari, uti habet praxis, & docent *Paris.* l. 3. q. I. n. 86. & *Castrop.* suprà; quia dispensatus habet idem jus in beneficiis, ergo cùm ante promotionem haberet jus resignandi, etiam habet post eam, ergo signum est nullam amplius adesse reservationem. Oppositum tenent *Simonet. Barb.*, quia verba Extravagantis sunt generalia, ita enim habent, *beneficia, qua obtinebant tempore promotionis, nunc vacantia & in antè vacatura*, ergo beneficia debent generaliter censi reservata, quòd cùnque sunt vacatura: Hinc dicendum videtur, quòd Extrav., & consequenter Concordata, intelligantur de vacatione sive præsente sive futura per promotionem seu ratione promotionis, quod etiam probat stylus Curia, nam Anno 1702. ex illo fundamento contulit Papa Canonicatum Episcopi Hildesienfis in Augusto mortui: atque ex his patet responsio *ad 1. & 2. Ad 3. R.* Papam non plenè disposuisse de illo beneficio relicto, alioqui provisos deberet iterum solvere statuta, iterum emancipari & esse junior &c., unde argumentor à contrario, nam dato, quòd tale beneficium non sit reservatum, tamen ab initio est affectum, uti declarabitur à n. 521., ergo consequenter manet affectum, donec Papa de eo semel plenè disposuerit. *Ad 4.* possunt quidem resignari, uti omnia aliàs reservata, sed non possunt nisi apud Papam, hinc cùm Maximilianus Henricus Archiepiscopus Colonienfis ejusmodi Canonicatum resignasset

signasset in mense Ordinarii, non permittit Papa, ut Turnarius illum conferret, sed ipse de eo providit.

§. VII Licet, quando Papa alicui generatim concedit facultatem conferendi beneficia quæcumque, aut mandat provideri alicui de quibuscunque beneficiis, hac generali concessione vel mandato non comprehendantur curata, attamen comprehenduntur generali dispositione Concordatorum, si sint patronatus Ecclesiastici, *Pirb. de præb. n. 362. Nicol. d. 6. §. 1. Leur. q. 599. n. 4.* Similiter consuetudo interpretatur, quod beneficia etiam litigiosa comprehendantur Concordatis, *Rebuff. Tond. Luca, Leur. n. 5.* Etiam beneficia monocularia, *Nicol. d. 2. §. 3.* Non tamen Vicariæ perpetuæ parochialium unitarum Dignitatibus, Ecclesiis Cathedralibus vel Collegiatis, Monasteriis, Collegiis, piis locis, *Nicol. d. 6. §. 9.* Nec beneficia, ad quæ quis per Papam habet regressum, *Nicol. d. 8. §. 5. Brand. q. II. n. I.*

§. VIII. Docent *Garc. Brand. Nicol. d. 1. §. 16.* Decanatus, Scholasterias aliasque omnes Dignitates inferiores, aut officia perpetua, etiam si sint electiva, cadere sub alternativam Concordatorum, nisi aliunde sit privilegium: similiter beneficia in mensibus Papæ vacantia per affectuionem secundi incompatibilis, per privationem, per matrimonium, per ingressum Religionis, probabiliter sunt reservata Papæ per Concordata, *Zerol. p. 2. v. Alternativa §. 1.*; imò *Chok. & Nicol. §. 22.* dicunt etiam esse reservata Papæ, licet ita vacent in mensibus Ordinarii, putant enim hoc ipso esse affecta, quod vacent ipso jure; & sic constat affecta ac Papæ reservata esse, quæ vacant propter hæresin, simoniam, non publicatam resignationem, uti constat ex *Constit. Pij. IV. & V. ac Gregorii XIII.* apud *Nicol. supra & Brand. q. 10.*, sed quoad priora contradicit *Engel. n. 18.* Putat

tat etiam *Brand.* q. 9. vacantia per promotionem ad Abbatiam vel quodvis aliud regimen Ecclesiæ, cadere sub Concordata, sed attendendum est, quomodo interpretetur consuetudo: saltem per obtentionem Episcopatus titularis in partibus infidelium non reservantur nec vacant beneficia, quia non stat per hos promotos, quominus assequantur possessionem, *Nicol.* §. 24. Similiter officia Ecclesiastica Custodis, Cellerarii, Protonotarii & similia ad nutum amovibilia non cadunt sub reservationem per Concordata, *Nicol.* d. 3. §. 2.

511 §. IX. Vacantia per resignationem apud Ordinarium non cadunt sub Concordata, hinc Episcopi possunt in omni mense admittere resignationes simplices, item conferre ea beneficia, etiam in mensibus Papæ resignata, quæ alioqui erant in dispositione eorum, si per obitum vacassent in mensibus non reservatis Papæ, *Brand. Gonz.* Gl. 14. n. 31. *Pias.* p. 2. c. 5. a. 2. n. 3. *Chok.* ad reg. 8. Gl. n. n. 29. & ad reg. 24. n. 19. & seqq. *Nicol.* d. 9. §. 9., sic enim dicitur etiam in Reg. 8. Cancell. *aliàs quàm per resignationem quocumque modo vacatura*, unde quando in Constitutione, *Ad regimen*, dicitur beneficia etiam per renuntiationem vacantia reservari, intelligitur, si renuntiatio sit per Sedem Apostolicam admissa Romæ vel alibi, uti explicat *Engel* n. 15.

512 §. X. Si familiaritas, vi cuius, secundum dicta n. 492, beneficium reservatur Papæ, fuerit ante mortem dimissa, putant aliqui manere reservationem, non obstantibus Concordatis Germaniæ, sed tenendum est oppositum cum *Rebuff. Mohed. Lot.* l. 2. q. 28. à n. 64. & q. 32. n. 152. *Fagn.* in c. *Nullus*, de Elect. n. 11. *Puteo* decis. 41. n. 1. l. 1. *Chok.* reg. 10. à n. 8. *Zyp.* in. Resp. Can. Resp. 1. n. 10. de Rescrip. *Luc.* de benef. d. 3. n. 11. & d. 11. n. 3. & 52. Ratio est,

est, quia Concordata expressè dicunt beneficia Officialium & Familiarium tamdiu esse reservata, quamdiu ipsa officia *actualiter* tenebunt: Tò *quamdiu* autè alligat ad tempus, uti de legato viduæ relicto dicitur, quamdiu vidua remanserit, duraturum, uti latè *Mantica* de coniect. ult. volunt. l. II. t. 19. à n. 22. Item sicuti ex Reg. II. Cancel. Episcopi gaudent alternativà *quamdiu* resederint, ita ut momento, quo cessat residentia, cesset jus alternativæ, uti n. 477. dictum est, maximè cùm hic addatur, *actualiter* tenebunt, & ubi verba sunt clara, cessat interpretatio, uti dicitur n. 541., est autem notum, quòd Tò *actualiù* nō significet eos, qui tantùm gaudent eo nomine, aut tantùm fictione juris tales sunt, aut qui tales fuerunt, uti rectè *Gonz.* Gl. 43. n. 15. Et hinc etiã Concordatis insertæ sunt voces, non tantùm hæ, *quamdiu actualiter* tenebunt, sed etiam illæ, *verorum* Commensalium, ut excludantur, qui verè non deserviunt, quia sunt tantùm titulares, v. g. Camerarii honoris, quamvis etiam hi comprehendantur in Reg. 7. Cancellariæ, veri autem commensales dignoscuntur ex *mente & dente*: Ex mente, si ex animi destinatione assumpti sint ad aliquod ministerium Papæ realiter exhibendum; Ex dente, si ideo alimenta habeant, *Lott.* q. 32. à n. 1. *Nec obstat* 1., beneficia illa fuisse aliquando affecta reservatione, semel autem affecta maneant affecta, secundùm Extrav. communem, *Ad Romani*, 14 de præb., *nam* vi Concordatorum etiam absolvuntur, sicuti beneficia litigiosa affecta sunt reservatione, sed lite cessante definit reservatio, ita disponente Ecclesiã, *Lott.* q. 20. à n. 67.

Nec 2. obstat, quòd Papæ adhuc post Concordata reservent, *nam* hæ subsequentes reservationes non tangunt nationem Germanicam, Concordata enim expressè dicunt alias omnes reservationes factas

ctas vel faciendas non habere locum; nec volunt Papæ agere contra Concordata, ordinariè loquendo, uti dicitur n. 519.

513 XI. Quamvis Concordata explicari debeant in favorem Ordinariorum, cum reducant ad jus commune, *Luca, Chok. Levr, q. 597.*, tamen non tantum Papa potest concurrere & prævenire Ordinarios, secundum dicta à n. 469. sed etiam Nuntius à Latere, cum ipse etiam sit Ordinarius in sua Provincia: meritò tamen non solet Papa vel Nuntius id facere, uti dictum est n. 472.; & quoad Concordata dicitur n. 519. Vide etiam *Illsung t. 5. n. 191.*

514 §. XII. Si fundatio patronatus Ecclesiastici expressè reservet alteri quam Papæ collationem beneficii, pro quocumque mense vacaverit, adhuc dicunt *Paris. Gonz. Piasec. VVames. Nicol. apud Levr. q. 598. n. 5.* non præjudicari Papæ, sed hunc posse conferre, si in ejus mense vacet, I. quia nulla fundatio potest facere, ut Papa careat potestate absolutà sibi à Christo traditâ disponendi de beneficiis. 2. Quia Papa necessariò manet Ordinarius & Superior omnium Ordinariorum ac Collatorum, ergo debet posse, quod hi possunt: 3. Quia Papa in Concordatis derogat omnibus juribus & dispositionibus contrariis, ergo talis fundatio non subsistit, nec ab Episcopo admitti potest. *Nec obstat*, quòd quisvis possit de rebus suis disponere pro libitu suo, *nam* non ideo potest evertere jura desuper statuta, hinc *Cap. Requisivisti*, de testam. dicitur, *privata dispositio testatoris non potest generalem constitutionem Canonis immutare*: ita illi. Hæ rationes id tantum evincunt, quòd talis fundator non possit Papam excludere, si Papa non censeatur consentire, fortè autem censeatur consentire, nam Ecclesia permittit, ut condiciones etiam juri communi contrariæ in limine fundationis

nis

nis appositæ admittantur, uti dicemus n. 308. Et hoc saltem fatendum est cum *Nicol. d. 4. §. 4.*, quæcumque beneficia posse ab illis, qui fundant, conferri primâ vice, etiam in mense Papali.

§. XIII. Beneficia juris patronatûs laici non cadunt sub reservationem Concordatorum, *Nicol. d. 5. §. 8. 10. 11.* Si tamen patronus laicus fiat ecclesiasticus (de quo dictum est n. 332.) beneficia hæc veniunt sub alternativam Concordatorum, *Nicol. §. 4.* Quòd si beneficium ex fundatione laicale nunc per præscriptionem immemoriam quasi liberè & absque ullius præsentatione conferatur, v. g. ab Archidiacono, cujus antea erat solùm instituere, quamvis fortè dici posset, quòd extinctus non sit patronatus laicus, sed Archidiaconus conferat ex vi utriusque juris in eadem persona consolidati, adeoque beneficium non cadat sub reservationem, sicuti si Archidiaconus habens instituere emeret castrum, cui patronatus Laicus est annexus, beneficium tale non ideo est reservatum, sed manet patronatûs laici, quali modo dicitur aliquis Episcopus Monasteriensis quâ Princeps ex bonis propriis fundasse Capitula aliqua suæ diocesis, ideoque beneficia in illis dicuntur patronatûs laici, ita ut Episcopus quâ Princeps videatur esse patronus, quâ Episcopus sit instituens; si tamen præsumi debeat, quòd jus patronatûs laicale reipsa extinctum sit, & præscriptum jus liberè conferendi beneficium, cadet sub reservationem, quia jam mutata est ejus natura.

§. XIV. Beneficia juris patronatûs mixti habent se hîc, uti si sint juris patronatûs laici, secundùm dicta n. 333., quod fatetur etiam *Nicol. §. 15.*, saltem si Patroni laici sint numero æquales Ecclesiasticis: addit tamen, si patronatûs laicus competeret ex præscriptione, consuetudine, privilegio, usurpatione

aut

aut alio simili modo, beneficium hujus patronatus cadere sub Concordata.

517 §. XV. Circa hoc, quod in Concordatis dicitur, ut quando beneficium vacat in mense Papæ, si non apparuerit intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii, quòd alicui de illo Apostolicâ auctoritate provisum fuerit, tunc providere possit collator ordinarius, dedit *Gregorius XIII.* hanc quasi declarationem in *Const. Quæ in Ecclesiam*, 1. Nov. 1576., quòd provisus apostolicè teneantur intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii publicare, se Apostolicè esse provisos: si tamen Papa providerit, & hæc publicatio fuerit neglecta, quamvis Ordinarius etiam providerit, Papæ provisio manet valida; si autem intra tres illos menses non fit facta publicatio, & Ordinarius rescierit Papam intra illos menses non providisse, ut tunc priùs validè provideat Ordinarius, *Brand. Engel, Pirb. Leur. q. 599. n. 9.* Notant tamen *VVames. Chok. Zyp. & Nicol. d. 1. §. 14.* Constit. illam *Gregorii* minus observari, quia emanavit inconsultâ natione Germanicâ.

Q. 66. An Papa possit vel soleat derogare Concordatis. R.

518 §. I. Non potest passim pro arbitrio & sine legitima causa, quia etiam Princeps cum subdito contrahens obligatur naturaliter, & civiliter, uti habent jura & DD. apud *Chok.* ad preces primar. sect. 5. §. 2. n. 15. & apud *Nicol. T. 3. d. 3. §. 2. & seqq.* Nihilominus absolutè loquendo posset ex plenitudine potestatis, etiam extra Concilium, derogare ob causam gravem & extraordinariam concernentem commune bonum Ecclesiæ, uti sequitur ex dictis n. 469. & docentque AA. ex his rationibus, 1. Quia habet ita plenam à Christo potestatem, ut hanc à se omnino abdicare non possit. 2. Quia hæc Concordata, licèt habeant